

คม·สด·ลึก

ปีที่ 13 ฉบับที่ 4725 วันเสาร์ที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2557 หน้า 7

โรคอุจจาระร่วงจาก 'ไวรัสโรต้า'

ภัยร้ายที่ควรป้องกัน

กุมารแพทย์เรียกร้องรัฐบาลไทย ควรให้ความสำคัญกับการป้องกัน “โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโรต้า” เน้นป้องกันมากกว่าเน้นรักษา เด็กควรได้รับการคุ้มครองและการป้องกันที่ดี อยากรู้อะไรเห็นความสำคัญของวัคซีนป้องกันไวรัสโรต้า และบรรจุในวัคซีนแห่งชาติ

ไวรัสโรต้า (Rotavirus) นับว่าเป็นไวรัสที่ก่อโรคอุจจาระร่วงที่พบบ่อยมากในเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 2-3 ขวบทั่วโลก เป็นโรคที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “ไข้หวัดใหญ่ลงกระเพาะ” เชื่อกันว่าเป็นโรคติดต่อเชื้อที่มีมนุษย์มีประสมการณ และป่วยบ่อยที่สุดเชื้อหนึ่ง เป็นไวรัสที่แพร่กระจายอย่างกว้างขวางทั่วโลก ในแต่ละปีจะมีเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 5 ขวบป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วง ปีละไม่ต่ำกว่า 2 ล้านคนป่วยด้วยภาวะติดเชื้อนี้ และเสียชีวิตได้อาจสูงถึง 5 แสนคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา

ต้องให้สารน้ำทางหลอดเลือด โดยเด็กที่ติดเชื้อมีอาการต้องใช้เวลารักษาในโรงพยาบาล 2-5 วัน ทารกและเด็กเล็กอาจใช้เวลา นานกว่า

วิธีการปกป้องลูกน้อยจากไวรัสโรต้าที่ดีที่สุด คือ การให้วัคซีนชนิดรับประทาน ปัจจุบัน องค์การอนามัยโลก สนับสนุนให้เด็กทุกคนควรได้รับวัคซีนไวรัสโรต้า เพื่อลดอัตราการนอนโรงพยาบาลและเสียชีวิต โดยข้อมูลตั้งแต่กลางปี 2014 เป็นต้นมาพบว่า มากกว่า 65 ประเทศนำวัคซีน

สารอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต จะทำให้น้ำหนักและความสูงไม่ปกติ อาจเป็นผลเสียต่อเด็กในอนาคตได้

“วิธีป้องกันเชื้อไวรัสโรต้าที่ดีที่สุดคือ ทำให้เด็กมีภูมิคุ้มกัน จะลดอาการป่วยรุนแรงจนต้องนอนโรงพยาบาลได้ ทั้งนี้ องค์การอนามัยโลกเห็นความสำคัญ ทุกประเทศควรจะมีการให้วัคซีนป้องกันเชื้อไวรัสโรต้าแก่เด็ก รัฐบาลไทยก็เริ่มเห็นความสำคัญ แต่ยังไม่ได้บรรจุในวัคซีนแห่งชาติ ดังนั้น ในช่วงที่ไทยยังไม่มีมีการให้วัคซีนฟรี สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยจึงจัดทำโครงการเด็กไทยห่างไกลไวรัสโรต้าขึ้น เพื่อรณรงค์ให้กุมารแพทย์ให้ความรู้เรื่องโรคอุจจาระร่วงจากเชื้อไวรัสโรต้า และการป้องกันที่ถูกต้องวิธีเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโรต้า ลดอัตราการนอนโรงพยาบาล และค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการรักษา”

ศ.นพ.สมศักดิ์ โสหัสเสชา

ศ.พญ.อุษา ทิสยการ

การแพร่โรค เกิดโดยการกินไวรัสทางปาก ฟักตัว 2-3 วันก็จะเริ่มมีอาการ ได้แก่ อากาศอาเจียน ท้องเดินถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ และมีไข้ต่ำๆ ในตอนเริ่มแรกจะมีอาการอาเจียนก่อน จากนั้นจะมีอาการท้องเดินอย่างมากหลายครั้งตามมา ทำให้ร่างกายขาดสารน้ำและอิเล็กโทรไลต์ (แร่ธาตุที่สำคัญ) ซึ่งจะขาดได้ในปริมาณที่มากกว่าการติดเชื้อแบคทีเรียอื่นๆ อีกหลายชนิด

การรักษา ยังไม่มีวิธีที่รักษาจำเพาะ แต่เป็นการรักษาตามอาการ และให้สารน้ำเพื่อควบคุมภาวะปริมาณสารน้ำให้เพียงพอ หากเด็กเกิดภาวะขาดน้ำอย่างรุนแรง อาจ

โรต้าบรรจุเข้าอยู่ในแผนการสร้างภูมิแห่งชาติ ส่วนบางประเทศ เช่น แคนาดา ไทย มีโครงการนำร่องในการให้วัคซีนโรต้าบ้างแล้ว

ศ.นพ.สมศักดิ์ โสหัสเสชา ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า ไวรัสโรต้า ก่อให้เกิดผลเสียที่ตามมาต่อพัฒนาการของลูกน้อยในอนาคต เพราะไม่ได้ทำให้เกิดอุจจาระร่วงเท่านั้น แต่ช่วงที่ติดเชื้อ ร่างกายจะไม่สามารถดูดซึมสารอาหารและเกลือแร่ได้ โดยเฉพาะเด็กเล็กวัย 1-2 ขวบ แม้จะเป็นแค่ไม่กี่วัน ก็ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็กได้ ในขณะที่เมื่อร่างกายไม่มี

ด้าน ศ.พญ.อุษา ทิสยการ นายกสมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย กล่าวว่า แม้เด็กที่ได้รับวัคซีนยังมีโอกาสที่จะติดเชื้อไวรัสโรต้าได้ แต่อาการไม่รุนแรงเท่าเด็กที่ไม่ได้รับการป้องกันเลย อาจทำให้การดูดซึมของลำไส้ไม่ดีนัก ส่งผลให้เด็กขาดสารอาหาร เยื่อเมือกดูดซึมสารอาหารไม่ดี ทำให้ต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวระยะหนึ่ง

“ปัจจุบันวัคซีนป้องกันไวรัสโรต้า ยังไม่ได้อยู่ในหมวดวัคซีนแห่งชาติ ทั้งๆ ที่กุมารแพทย์เรียกร้อง เพราะหลักพื้นฐานของกุมารแพทย์ต้องการให้เด็กได้รับการดูแลเลี้ยงดูให้มีพัฒนาการที่ดี ได้รับการป้องกันโรค เพราะเด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญ และมีคุณค่าของประเทศ เพราะฉะนั้นเราต้องให้สิ่งที่ดีที่สุดกับเด็ก”